

KUNNSKAPSDEPARTEMENTET
Postboks 8119 DEP

0032 OSLO

Deres ref:
22/5025Vår ref:
2021/10948-10
Vegar OttesenDato:
01.09.2023

Innspill til arbeidet med stortingsmelding om forskningssystemet

Forskning og innovasjon er nært knyttet til økonomisk vekst og blir ofte ansett som essensielle forutsetninger for utvikling [1, 2, 3]. Her har Innlandet spesielle utfordringer basert på sin demografi og næringsstruktur, ikke minst med lav kompetanse, høy alder og næringer uten tradisjon for forskning. Innlandet fylke er Nordens minst innovative og rangerer blant de tre minst innovative regionene i Nord-Europa [4]. Videre presterer fylket dårligst i Norge – både per innbygger og totalt – når det gjelder å sikre finansiering fra tilskudd, skaffe vekstlån eller sikre egenkapitalinvesteringer [5]. I vårt svar til ministeren har vi som mål å vise Innlandet fylkeskommunes syn på spørsmålene som stilles av ministeren. Svaret er administrativt behandlet.

Spørsmål 1: Hva er Forskningsrådets viktigste merverdi i det norske forskningssystemet?

For Innlandet fylke er det tre aspekter ved Forskningsrådets aktiviteter som fortjener spesiell oppmerksomhet.

Aspekt 1: *Direkte Investeringer i Industriell Forskning: Forskningsrådets investeringer i anvendt forskning, spesielt innen teknologiske områder.*

Årsak: I Innlandet fylke går nesten all støtte fra Forskningsrådet til anvendt forskning (196 av 224 prosjekter i løpet av perioden 2020-2022). I all hovedsak er det innovasjonsprosjekter (109 av 224 prosjekt), primært innen teknologi (98 av 224 prosjekt), som blir godkjent [6]. Følgelig er det næringsrelaterte utlysninger og programmer som benyttes mest og gir høyest avkastning.

Postadresse:
Postboks 4404
Bedriftssenteret
2325 Hamar

Besøksadresse:
Innlandet fylkeskommune
Parkgata 64
Hamar

Telefon: +47 62 00 08 80
E-post: post@innlandetfylke.no
Internett: www.innlandetfylke.no
Org.nr.: 920717152

Aspekt 2: *Forskningsrådet som støttespiller for fylkets forsknings- og utviklingsinitiativer:* Fylkeskommunenes tilbud som "FORREGION" og "Regionale forskningsfond" er siktet inn mot foretak med lite forskningserfaring. Tilbudene drar nytte av Forskningsrådets støtte på flere spørsmål. Dette inkluderer bruk av Forskningsrådets søkeportal, tilgang til ekspertpaneler for større utlysninger og forum for kunnskapsutveksling og kompetanseheving blant tilbudenes forvaltere. Fylkeskommunens tilbud gir god avkastning og er populære og godt anvendt blant innlandets foretak [7,8,9].

Årsak: Innlandet fylke mangler tilstrekkelig forskningsaktivitet, noe som i stor grad henger sammen med demografi og næringsstruktur. Fylket har en forskningskultur med vekst og utviklingsbehov [4]. Fylket har et sterkt behov for å øke forskningsaktiviteten [4], og denne bør rettes mot regionale styrker og utfordringer for best avkastning. Innlandet fylkeskommune stiller med sterk kompetanse om blant annet regionale særpreg, mens Forskningsrådets kompetanse og ressurser komplementerer dette på mer forskningspolitisk og -teknisk side. Samarbeidet mellom fylkeskommunene og Forskningsrådet bør fortsette, da ekspertisen til begge parter utfyller hverandre effektivt.

Aspekt 3: *Forskning om og med kommunesektoren.*

Årsak: Samfunnet er i kontinuerlig og hurtig endring hvilket medfører endrede behov og handlingsrom for alle aktører i nasjonen.

Kommunene er velferdsstatens viktigste tverrsektorielle tjenesteyter med ansvar og oppgaver som krever helhetlig og kunnskapsbasert praksis. Skal offentlig sektor kunne svare opp endringene må kunnskapen oppdateres og kvalitetssikres. For å gjøre dette trengs forskning.

Spørsmål 2: Hvilke funksjoner er det viktig at Forskningsrådet ivaretar i norsk forskning og innovasjon framover?

Foretak som bruker forskning aktivt i dag drar godt nytte av Forskningsrådets ordninger. Forskningsrådet er en sterk støttespiller for disse, og det er viktig at denne rollen ikke forsvinner eller svekkes.

Innlandet fylkeskommune erfarer at foretak som ikke har hatt forskningsaktivitet før oppfatter forskningsrådets utlysninger og ordninger som vanskelig tilgjengelig. Et unntak til dette er skattefunn. Videre erfarer Innlandet at mange foretak i fylket har behov for finansiering av små prosjekt med kort tidshorisont, og at slike prosjekt gjerne leder til økt innovasjonsaktivitet hos søker, også etter prosjektets ferdigstillelse. Økning i innovasjonsaktiviteten vises, for eksempel, av Regionale forskningsfond Innlandets årsrapporter og eksterne evalueringer [7,8,9,10].

Program som Regionale forskningsfond og FORREGION krever god oppfølging og god kjennskap til regionale behov, men kan gi (og gir) god støtte til aktører med lite forskningserfaring. Mye av behovet møtes i dag av fylkeskommunene gjennom disse nevnte ordningene - med støtte fra Forskningsrådet, som tidligere nevnt. Ordningen med samarbeid mellom fylkeskommunale støtteordninger og Forskningsrådet bør fortsette og ordningene bør, etter behovet i Innlandet å dømme, styrkes.

Spørsmål 3: Nevn gjerne tre forbedringspunkter og bevaringspunkter og begrunn kort hvorfor.

Bevaringspunkt:

1. Forskningsrådets større utlysninger og satsing på grunnforskning og erfarne aktører spiller frem gode spillere i hele Norge. Dette er viktig, da sterke aktører både genererer verdi i seg selv, og kan bli støttespillere for andre samt lede til en rekke spin-offs.
2. Forskningsrådet er støttespiller for 'førstelinje' hos fylkeskommunene og andre aktører. Denne rollen gir godt samspill mellom ulike deler av tilskudds-Norge, og bør bevares og helst styrkes.
3. Midlene Forskningsrådet forvalter kommer fra ulike departement. Dette bidrar til å gi forskningsrådet en god posisjon for å se sammenhenger og skape koblinger mellom de ulike departementene. Forskningsrådets rolle kan gjennom dette redusere sektorisering, og identifisere områder hvor langsiktighet bør styrkes. Dette er områder Norges forskningsaktivitet kan forbedres på [11]. Innlandet fylkeskommune mener denne posisjonen bør beholdes og styrkes, og Forskningsrådet må ha nødvendige ressurser for å fortsatt levere god kvalitet.

Forbedringspunkt:

1. Innlandet erfarer at aktører med lite erfaring med forskning melder at tilgjengelige søkemuligheter og støtteordninger kan virke lite tilgjengelig. Kortere formuleringer og mer oversiktlige nettsider kan være fordelaktig for disse aktørene.
2. Forskningsrådet kan med fordel styrke sin regionale tilstedeværelse. Ressurser bør gjøres tilgjengelig for å sikre at Forskningsrådet kan fortsette og der mulig videreutvikle samarbeid med regionale aktører. Dette er avgjørende i mobiliseringsarbeidet som er spesielt viktig i et fylke som Innlandet. Rådgivere kan med fordel bli enda bedre på hvilke støtteordninger og støttespillere som er tilgjengelige for uerfarne aktører, eller for mer erfarne aktører som ønsker forprosjekt før større prosjekt påbegynnes.
3. Samfunnet er i kontinuerlig endring. Næringslivet og offentlig sektor er avhengig av hverandre og har behov for at både offentlig og privat sektor innoverer i økende takt. Innlandet har lav forskning og innovasjonsaktivitet [4], hvor næringslivet står for majoriteten av innhente midler til forskning og innovasjon [6]. Likevel står nasjonen og fylket foran store endringer i tiden som kommer, som nødvendiggjør forskning og utvikling i offentlig og kommunal sektor [10,11]. Foruten å beholde sin aktivitet og satsing mot næringsliv og FoU-sektor bør forskningsrådet rustes for mobilisering av og finansiering av offentlig aktører i større grad. Dette kan med fordel gjøres gjennom samarbeid med fylkeskommunene og andre egnede aktører.

Kilder:

- 1 [Innovation and growth. Rationale for an Innovation Strategy](#), OECD, 2007
- 2 Handbook of Regional Innovation and Growth, 2011, Edward Elgar Publishing, Inc.
- 3 Rodríguez-Pose og Crescenzi 2008 «Research and Development, Spillovers, Innovation Systems, and the Genesis of Regional Growth in Europe», *Regional Studies*, vol. 42, no. 1, pp. 51-67, Februar 2008
- 4 [Europakommisjonen: Regional Innovation Scoreboard](#)
- 5 [Statistikkbank for næringspolitiske virkemidler](#)
- 6 [Forskningsrådet. Prosjektbanken](#)
- 7 [Regionale forskningsfond Innlandet årsrapporter \(2010-2022\)](#)
- 8 [NIFU rapport 45-2013 Sluttrapport for følgeevaluering av Regionale forskningsfond. Regionale forskningsfond -ny infrastruktur for regional forskningsforvaltning](#)
- 9 [Samfunnsøkonomisk analyse Rapport 56-2017 Evaluering av Regionale forskningsfond RFF Midt-Norge ved Rolf Røtnes](#)
- 10 K. Høiseth-Gilje et al., "[Evaluering av innovasjonsprosjekter i offentlig sektor \(IPO\) og offentlig sektor-Ph.D. \(OFFPHD\)](#)," Menon Economics, November 2022.
- 11 OECD publishing, "[Towards a New Stage in Norway's Science, Technology and Innovation System: Improving the Long-Term Plan for Research and Higher Education](#)," August 2022, No. 133

Vennlig hilsen

Birgit Aasgaard Jenssen
Avdelingssjef

Vegar Ottesen
Seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.